

SELVITYS PITKÄAIKAISSAIRAUKSIEN KUSTANNUKSISTA 2018

**REUMALIITTO, ALLERGIA-, IHO- JA ASTMALIITTO,
PSORIASISLIITTO SEKÄ CROHN JA COLITIS RY:**

21.3.2018

Inna Hurskainen
Terhi Piilonen
Jari Holttinen

Yleistä tutkimuksesta

- Tutkimuksen tavoitteena on selvittää pitkäaikaissairauksista koituvia kustannuksia sekä jäsenistön näkemystä siihen, miten maksujärjestelmää tulisi kehittää. Tietoa käytetään edunvalvontatyön tukena - liittojen tavoitteena on ajaa sellaista politiikkaa, joka vähentää pitkäaikaissairauksista koituvaa taloudellista rasitetta.
- Tutkimus toteutettiin sähköisenä tiedonkeruuna helmikuussa 2018.
- Tutkimuksen kohderyhmänä ovat Reumaliiton, Psoriasisliiton, Crohn ja colitis ry:n sekä Allergia- iho ja astmaliiton jäsenet.
- Tutkimus perustuu 1898 jäsenen vastaukseen. Raportissa käytetty aineisto on painokertoimilla oikaistu vastaamaan liittojen suhteellisia kokoja.
- Tässä raportissa esitetään tutkimuksen päätulokset. Kaikki tutkimuksen tulokset esitetään yksityiskohtaisesti InnolinkWeb® -järjestelmässä.

Tutkimuksen keskeisiä tuloksia

- 36 %** kokee pitkäaikaissairaudesta koituvat kustannukset melko tai erittäin suurena rasitteena kokonaistaloudelliseen tilanteeseensa. Erittäin suurena rasitteena kustannukset kokee 8 %.
- 30 %** On pyytänyt toista, halvempaa lääkettä lääkkeen hinnan vuoksi.
- 27 %** on siirtänyt lääkkeen hankkimista lääkkeen hinnan vuoksi
- 31 %** käyttää vuodessa yli 600 € korvattaviin, lääkärin määräämiin lääkkeisiin, jotka kerryttävät vuosittaista lääkekattoa.
- 80 %** vastaajista kannattaa ajatusta lääkeomavastuun jaksottamista.
- 57 %** kalliita lääkkeitä (yli 1000 €) käyttävistä kokee ostamisen aiheuttaneen taloudellisia haasteita liittyen vuosittaiseen omavastuuseen.

Vastaajien taustatiedot

LIITTO	2018
Reumallitto	48,0% (910)
Psoriasisliitto	18,0% (340)
Crohn ja Colitis	10,0% (189)
Allergia-, Iho- ja Astmaliitto	24,1% (456)
Yhteensä	100,1% (1895)

Raportin pohjana käytetyssä aineistossa liittojen vastaajamäärien osuudet on korjattu painottamalla vastaamaan niiden suhteellista kokoa.

KENEN PUOLESTA VASTAA KYSELYYN	2018
omasta puolesta si	95,1% (1754)
pitkää aikaisa iraan läheisen puolesta	5,0% (92)
Yhteensä	100,1% (1846)

BRRUTTOTULOT	2018
alle 15 000 €	23,4% (416)
15 001 - 25 000 €	31,8% (566)
25 001 - 35 000 €	22,4% (399)
35 001 - 45 000 €	12,3% (218)
45 001 - 60 000 €	6,0% (106)
yli 60 000 €	4,2% (74)
Yhteensä	100,0% (1779)

TILANNE	2018
töissä	33,8% (621)
opiskelija	3,0% (56)
yrittäjä	2,3% (42)
omaishoita ja	0,3% (5)
työtön	4,7% (87)
eläkkeellä (vanhuuseläke)	41,8% (769)
työkyvyttö myyseläkkeellä tai kuntoetus tuelle	9,5% (175)
muu	4,5% (82)
Yhteensä	100,1% (1839)

Vastaajien taustatiedot

SUKUPUOLI	2018
nainen	78,6% (1480)
mies	21,4% (402)
muu / en halua kertoa	0,1% (1)
Yhteensä	100,0% (1882)

IKÄ	2018
0-17 vuotta	2,4% (45)
18-29 vuotta	4,2% (79)
30-39 vuotta	6,8% (127)
40-49 vuotta	12,5% (235)
50-59 vuotta	20,9% (392)
60-70 vuotta	28,9% (543)
yli 70 vuotta	24,4% (458)
Yhteensä	100,1% (1880)

ASUINPAIKKA	2018
Uusimaa	24,4% (460)
Varsinais-Suomi	9,0% (169)
Satakunta	3,8% (71)
Kanta-Häme	4,8% (91)
Pirkanmaa	11,3% (213)
Päijät-Häme	3,0% (57)
Kymenlaakso	4,1% (77)
Etelä-Karjala	3,0% (56)
Etelä-Savo	3,2% (61)
Pohjois-Savo	5,1% (97)
Pohjois-Karjala	3,0% (57)
Keski-Suomi	5,7% (108)
Etelä-Pohjanmaa	4,0% (75)
Pohjanmaa	2,1% (39)
Keski-Pohjanmaa	1,2% (22)
Pohjois-Pohjanmaa	7,2% (136)
Kainuu	1,5% (29)
Lappi	3,5% (65)
Ulkomailla	0,2% (3)
Yhteensä	100,0% (1884)

Vastaajien taustatiedot

DIAGNOOSI	2018
Allergia	4,0% (71)
Atooppinen ihottuma	6,0% (105)
Astma	13,3% (234)
Colitisulcerosa, haavaainen paksusuolentulehdus	7,6% (134)
Crohnin tauti	3,4% (60)
Fibromyalgia	4,0% (71)
Ihopsoriasis	11,8% (207)
Lastenreuma eli juveniili reuma	0,9% (15)
Nivelpsoriasis	6,6% (115)
Nivelreuma	18,5% (324)
Nivelrikko eli artroosi	7,4% (129)
Palmoplantaripustuloosi (PPP)	0,4% (7)
Polymyalgia Rheumatica	1,3% (22)
Reaktiivinen nivelulehdus	0,3% (6)
Selkärangan reuma	3,4% (60)
Sjögrenin syndrooma	1,1% (20)
Spondyloartropatia (kuten suolistotulehduksiin liittyvä nivelulehdustauti)	0,5% (8)
Harvinainen reumasairaus	2,7% (48)
Harvinainen ihosairaus (esim. epidermolysisbullosa, iktyoosi)	0,5% (8)
muu	6,4% (113)
Yhteensä	100,1% (1755)

Vastaajien taustatiedot

MUITA PITKÄAIKAISSAIRAUKSIA 2018

kyllä	70,5% (1293)
ei	29,5% (541)
Yhteensä	100,0% (1833)

SAIRAUDEN VAIKUTUS TOIMINTAKYKYYN 2018

ei riittävästi	8,3% (154)	} 45 %
melko vähän	14,2% (265)	
jonkin verran	32,8% (610)	
melko paljon	31,7% (590)	
ei riittävästi paljon	13,1% (243)	
Yhteensä	100,0% (1861)	

ONKO YKSITYISTÄ TERVEYSVAKUUTUSTA 2018

kyllä	11,7% (217)
ei	88,3% (1640)
Yhteensä	100,0% (1857)

Kun bruttotulot ovat yli 45 000 €/v
yksityisesti vakuutettujen osuus on 20 %.

Lääkekustannukset

Oletko viimeisen vuoden aikana lääkkeiden hinnan vuoksi...

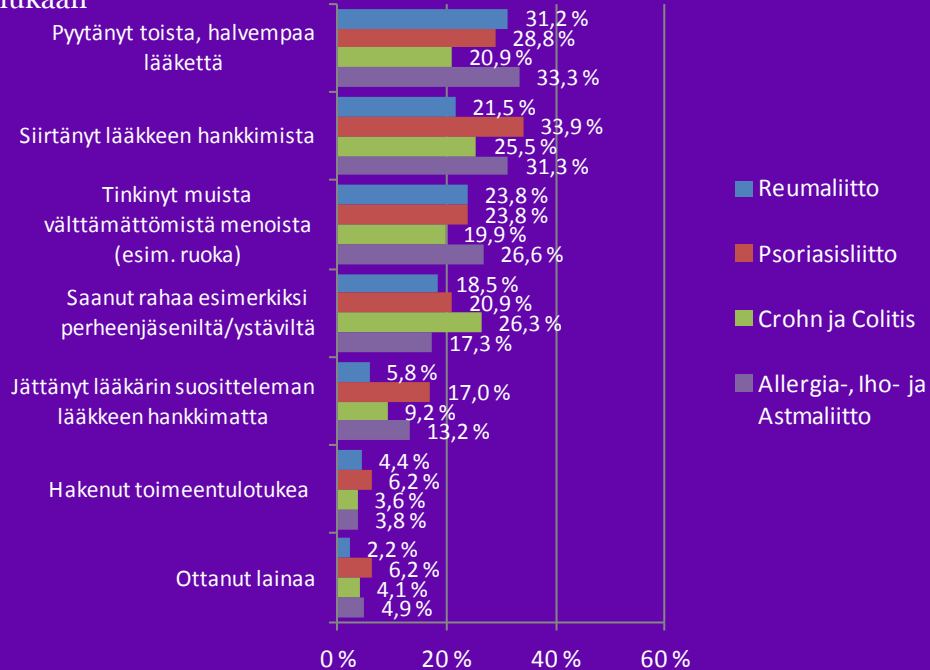

Lääkekustannukset

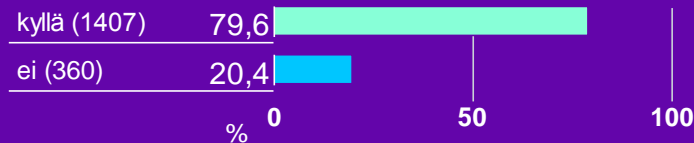
Oletko viimeisen vuoden aikana lääkkeiden hinnan vuoksi...

Järjestön mukaan

Omavastuun jaksottaminen

On esitetty vuosittaisen lääkeomavastuun (605,13 €) jaksottamista, jolloin sairastunut ei tietyissä tilanteissa joutuisi maksamaan koko kustannusta lyhyessä ajassa. Onko ajatus mielestäsi kannatettava?

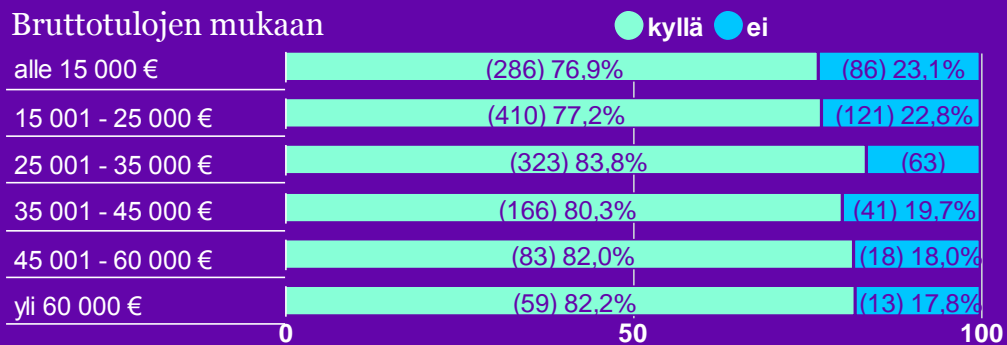
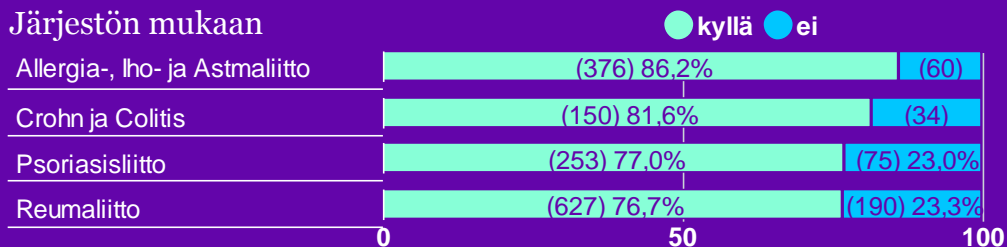

Jos vastasit kyllä edelliseen kysymykseen: Mikä seuraavista vaihtoehtoista olisi mielestäsi paras tapa jakaa vuosittainen lääkeomavastuu

Omavastuun jaksottaminen

On esitetty vuosittaisen lääkeomavastuun (605,13 €) jaksottamista, jolloin sairastunut ei tietyissä tilanteissa joutuisi maksamaan koko kustannusta lyhyessä ajassa. Onko ajatus mielestäsi kannatettava?

Ajatuksella on runsaasti kannatusta kaikissa tuloryhmissä.

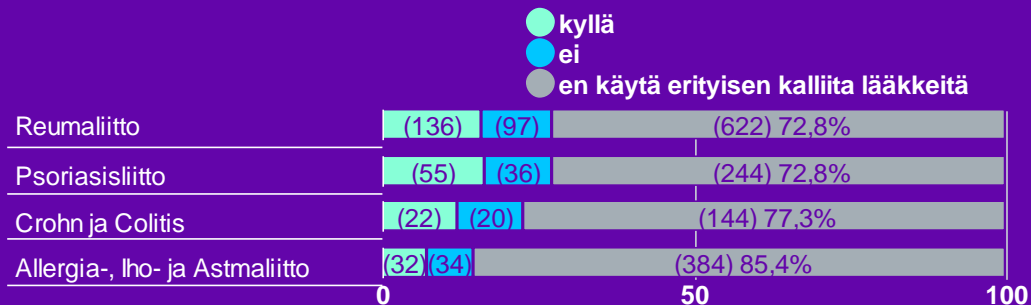
Vuosittainen omavastuu

Onko erityisen kalliiden lääkkeiden (yli 1000 €) ostaminen aiheuttanut taloudellisia haasteita liittyen vuosittaiseen omavastuuseen?

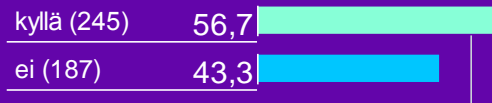
Lähes neljännes kaikista vastaajista käyttää erityisen kalliita lääkkeitä

Järjestön mukaan

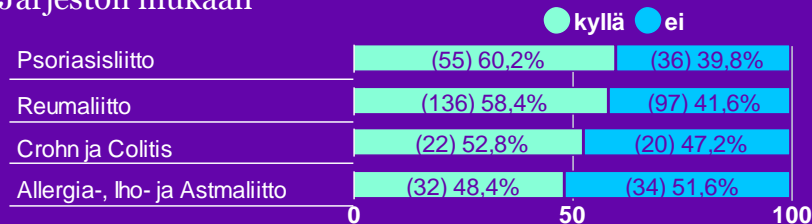

Vuosittainen omavastuu - Erityisen kalliita lääkkeitä käyttävät

Onko erityisen kalliiden lääkkeiden (yli 1000 €) ostaminen aiheuttanut taloudellisia haasteita liittyen vuosittaiseen omavastuuseen?

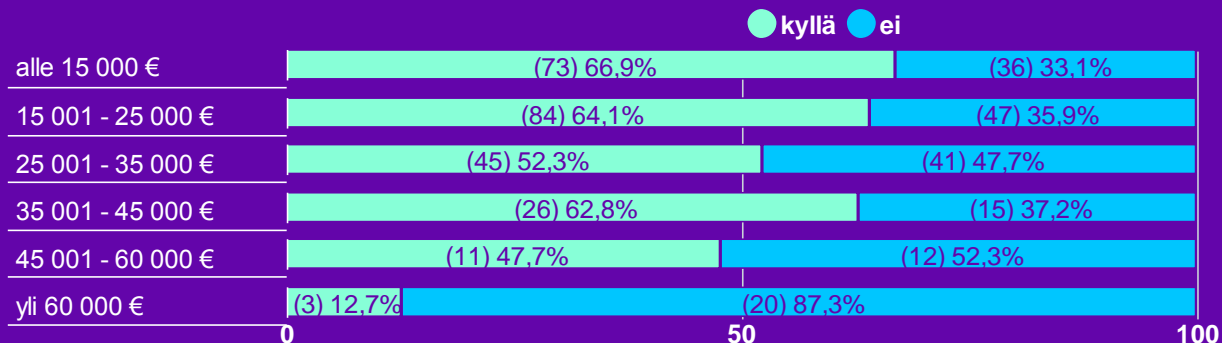
Järjestön mukaan

Vuosittainen omavastuu - Erityisen kalliita lääkkeitä käyttävät

Onko erityisen kalliiden lääkkeiden (yli 1000 €) ostaminen aiheuttanut taloudellisia haasteita liittyen vuosittaiseen omavastuuseen? Kalliita lääkkeitä käyttävät.

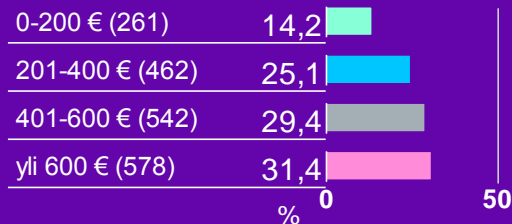
Bruttotulojen mukaan

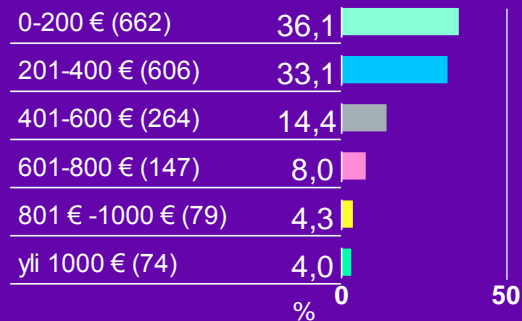
Taloudellisia haasteita on pienituloisten lisäksi aiheutunut myös suurelle osalle kalliita lääkkeitä käyttävistä keskituloisista.

Rahan kulutus lääkkeisiin

Kuinka paljon rahaa sinulla kuluu vuodessa rahaa korvattaviin, lääkärin määräämiin lääkkeisiin, jotka kerryttävät vuosittaista lääkekattoa?

Kuinka paljon sinulla kuluu vuodessa rahaa sairauden hoitoon liittyen muihin kuin lääkekattoa kerryttäviin lääkkeisiin ja apteekkituotteisiin (esim. käsikauppalääkkeet ja vitamiinit)?

Rahan kulutus lääkkeisiin

Kuinka paljon rahaa sinulla kuluu vuodessa rahaa korvattaviin, lääkärin määräämiin lääkkeisiin, jotka kerryttävät vuosittaista lääkekattoa?

Järjestön mukaan

	Reuma liitto	Psoriasisliitto	Crohn ja Colitis	Allergia-, Iho- ja Astma liitto
0-200 €	11,1% (97)	19,9% (67)	10,2% (19)	17,4% (78)
201-400 €	22,5% (196)	24,9% (84)	24,1% (45)	30,9% (138)
401-600 €	31,0% (270)	23,1% (78)	31,0% (58)	30,4% (136)
yli 600 €	35,4% (309)	32,3% (109)	34,8% (65)	21,3% (95)
Yhteensä	100,0% (872)	100,0% (337)	100,0% (187)	100,0% (447)

Kuinka paljon sinulla kuluu vuodessa rahaa sairauden hoitoon liittyen muihin kuin lääkekattoa kerryttäviin lääkkeisiin ja apteekkituotteisiin (esim. käsikauppalääkkeet ja vitamiinit)?

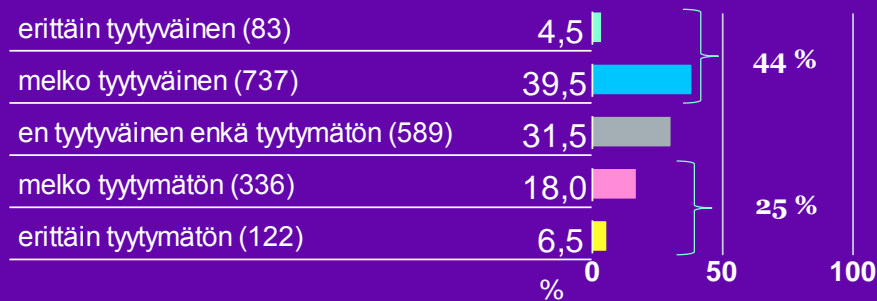
Järjestön mukaan

	Reuma liitto	Psoriasisliitto	Crohn ja Colitis	Allergia-, Iho- ja Astma liitto
0-200 €	34,1% (294)	43,1% (144)	42,0% (79)	32,4% (145)
201-400 €	32,8% (282)	29,0% (97)	34,0% (64)	36,4% (163)
401-600 €	15,0% (129)	12,9% (43)	12,2% (23)	15,4% (69)
601-800 €	8,2% (71)	9,3% (31)	3,2% (6)	8,5% (38)
801 € - 1000 €	5,7% (49)	1,5% (5)	4,3% (8)	3,8% (17)
yli 1000 €	4,2% (36)	4,2% (14)	4,3% (8)	3,6% (16)
Yhteensä	100,1% (862)	100,0% (334)	100,0% (188)	100,0% (448)

Tyytyväisyys lääkekorvausjärjestelmään

Kuinka tyytyväinen olet nykyiseen lääkekorvausjärjestelmään?

Bruttotulojen mukaan

Pienituloiset ovat selvästi suurempituloisia tyytymättömiä lääkekorvausjärjestelmään.

	alle 15 000 €	15 001 - 25 000 €	25 001 - 35 000 €	35 001 - 45 000 €	45 001 - 60 000 €	yli 60 000 €
erittäin tyytyväinen	1,9% (8)	4,3% (24)	3,0% (12)	6,5% (14)	6,8% (7)	16,7% (12)
melko tyytyväinen	35,5% (146)	36,6% (203)	38,9% (154)	51,4% (110)	43,7% (45)	50,0% (36)
en tyytyväinen enkä tyytymätön	32,1% (132)	31,6% (175)	34,6% (137)	26,6% (57)	32,0% (33)	29,2% (21)
melko tyytymätön	18,5% (76)	20,9% (116)	17,2% (68)	13,6% (29)	16,5% (17)	4,2% (3)
erittäin tyytymätön	11,7% (48)	6,5% (36)	6,8% (27)	2,3% (5)	1,9% (2)	0,0% (0)
Yhteensä	100,2% (412)	100,0% (554)	100,3% (397)	100,5% (215)	100,0% (103)	101,4% (73)

Tyytyväisyys lääkekorvausjärjestelmään

Kuinka tyytyväinen olet nykyiseen lääkekorvausjärjestelmään?

Järjestön mukaan	Reuma liitto	Psoriasisliitto	Crohn ja Colitis	Allergia-, Iho- ja Astma liitto
erittäin tyytyväinen	3,8% (34)	4,8% (16)	4,8% (9)	5,3% (24)
melko tyytyväinen	37,0% (330)	40,0% (134)	51,1% (96)	39,5% (178)
en tyytyväinen eikä tyytymätön	34,0% (303)	31,9% (107)	25,0% (47)	29,5% (133)
melko tyytymätön	17,7% (158)	16,4% (55)	14,9% (28)	20,8% (94)
erittäin tyytymätön	7,6% (68)	7,2% (24)	4,3% (8)	4,9% (22)
Yhteensä	100,1% (893)	100,3% (336)	100,0% (188)	100,2% (452)

Tyytyväisyys lääkekorvausjärjestelmään: perustelut tyytyväisyydelle

- Niiden joukossa, jotka olivat tyytyväisiä lääkekorvausjärjestelmään, perusteluissa nousseita teemoja olivat
  - Tietoisuus lääkkeiden todellisista kustannuksista
  - Näkemys siitä, että asiat voisivat olla huonomminkin (esim. muiden maiden vastaavat järjestelmät)
  - Tyytyväisyyttä perusteltiin myös sillä, että oma tilanne on positiivinen (esim. ei tarvetta kalliille lääkkeille, hyvät tulot, yksityinen sairausvakuutus)
  - Toisaalta myös niiden joukossa, jotka arvioivat olevansa melko tyytyväisiä, nousi esille runsaasti samoja kehitysideoita kuin lääkekorvausjärjestelmään tyytymättömillä

- Poimintoja vastauksista:

”Käytän paljon kalliita lääkkeitä, useaan sairauteen. Ilman korvauksia joutuisin harkitsemaan lääkkeiden hankkimatta jättämistä.”

”Omalla kohdallani olen äärimmäisen tyytyväinen, että saan lääkekaton hinnalla vuoden verran erityisen kalliita lääkkeitä, jotka ovat välttämättömiä terveyteni kannalta.”

”Meillä on kuitenkin suht hyvä järjestelmä, verrattuna johonkin muuhun maahan, toivottavasti uusi sote tekee sen entistä paremmaksi!”

”Minulla on sairausvakuutus, joka vaikuttaa menoihin, joita joudun maksamaan lääkkeistä. Vakuutus on hyvä.”

”On tasapuolinen kaikille, mutta ainoa miinus on se että pitää kerralla maksaa koko omavastuu mut onneksi on visakortti. Olisi hyvä jos lääkäriltä saisi todistuksen siihen että joudut jatkuvasti käyttämään kalliita lääkkeitä niin silloin saisit mahdollisuuden maksaa lääkekaton osissa.”

Tyytyväisyys lääkekorvausjärjestelmään: perustelut tyytymättömyydelle

- Niiden joukossa, jotka olivat tyytymättömiä lääkekorvausjärjestelmään, keskeisinä teemoina nousi esille mm.
  - Omavastuu kokonaisuudessaan liian korkea/ kustannukset liian kovat
  - Osa vastaajista toivoi, että tulot otettaisiin huomioon korvauksissa (pienituloisille enemmän korvauksia)
  - Kaikki lääkkeet eivät kuulu korvattavien piiriin tai korvattavuus on rajoitettua (mainintoja saaneet mm. lääkekokeilut ennen diagnoosia, tablettilääkkeet diabetekseen, Vagifem-puikot ja muut gynekologiset valmisteet, migreenilääkkeet, kipulääkkeet, luontaistuotteet, vitamiinit, Clindoxyl)
  - Alkuomavastuun suuruus ja kulujen ajoittuminen alkuvuoteen koettiin hankalina

- Poimintoja vastauksista:

”Pitkäaikaissairauden hoitoon tarvittavien lääkkeiden korvattavuus tulisi olla suurempi, koska se vaikuttaa ihmisen elämisen laatuun kokonaisvaltaisesti. Omavastuu osuus tulisi olla hyvin pieni eli asiakkaan taloudellinen tilanne ei romahda kun sairastuu. Silloin on muutenkin vaikeaa.”

”Järjestelmä ei huomioi tulotasoa.”

”Kela on lopettanut korvaamisen moneen lääkkeeseen joita ihmiset joutuvat kuitenkin käyttämään. Omalla kohdalla lääkkeen hinta pomppasi muutamasta eurosta useaan kymmeneen euroon.”

”Miten voi olla mahdollista, että kaikki lääkkeet eivät kuulu korvauksen piiriin. Esimerkkinä yksi antibiootti, joka on ainoa, jota voin syödä ja joka ihosairauteeni tehosi ei ollut korvattava.”

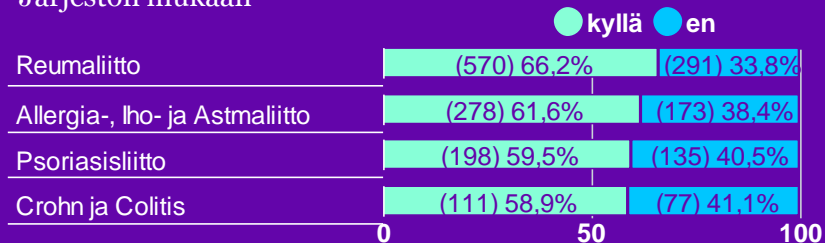
”Kulut kasaantuvat alkuvuoteen.”

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut

Oletko tietoinen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista?

Järjestön mukaan

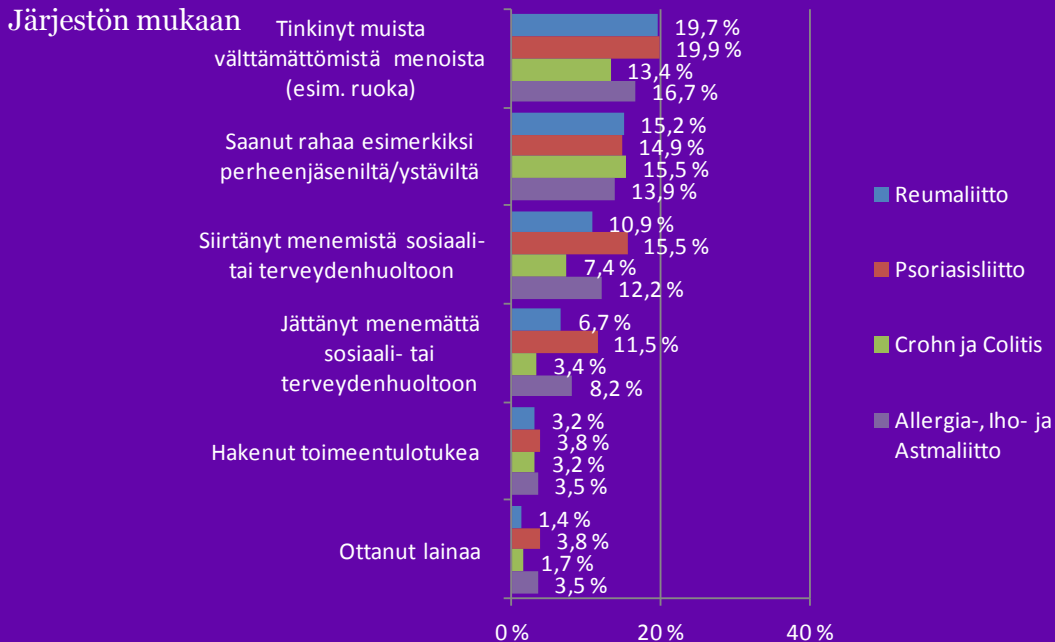
Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut

Oletko viimeisen vuoden aikana sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen hinnan vuoksi?

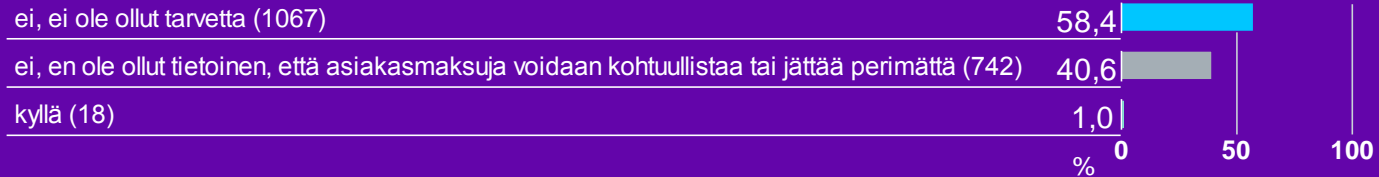
Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut

Oletko viimeisen vuoden aikana sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen hinnan vuoksi?

Asiakasmaksujen kohtuullistaminen tai perimättä jättäminen

Onko sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuja omalta kohdaltasi kohtuullistettu tai jätetty perimättä?

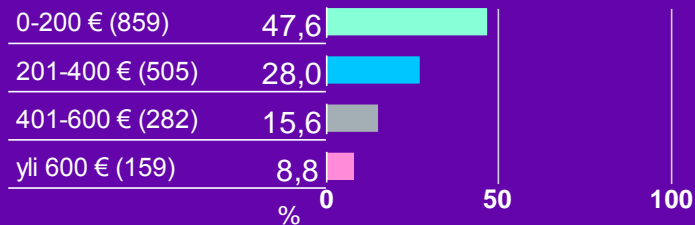
Asiakasmaksujen kohtuullistaminen tai perimättä jättäminen on erittäin harvinaista.

Niistä, jotka ovat tietoisia tästä mahdollisuudesta, vain 1,7 %:n osalta maksuja on kohtuullistettu tai jätetty perimättä.

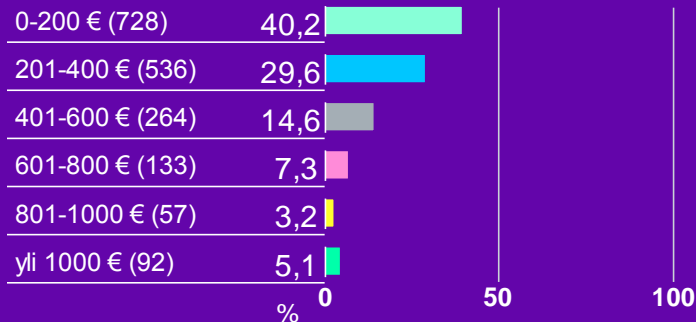

Rahan käyttö terveydenhuollon asiakasmaksuihin

Kuinka paljon käytät rahaa vuodessa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuihin, jotka kerryttävät maksukattoa?

Kuinka paljon arvioit, että sinulla kuluu vuodessa rahaa muihin terveydenhuollon palveluihin, jotka eivät kuulu sosiaali- ja terveydenhuollon maksukaton piiriin?

Rahan käyttö terveydenhuollon asiakasmaksuihin

Kuinka paljon käytät rahaa vuodessa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuihin, jotka kerryttävät maksukattoa?

Järjestön mukaan

	Reuma liitto	Psoriasisliitto	Crohn ja Colitis	Allergia-, Iho- ja Astma liitto
0-200 €	37,1% (313)	53,5% (175)	57,5% (107)	59,3% (264)
201-400 €	31,6% (267)	26,6% (87)	27,4% (51)	22,7% (101)
401-600 €	19,3% (163)	14,1% (46)	10,8% (20)	11,9% (53)
yli 600 €	12,1% (102)	6,4% (21)	4,3% (8)	6,3% (28)
Yhteensä	100,1% (845)	100,3% (328)	100,5% (187)	100,0% (445)

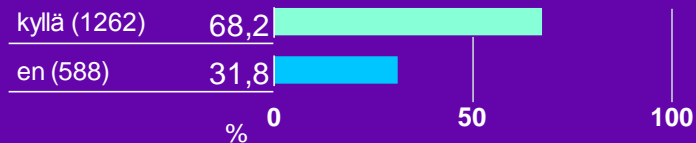
Kuinka paljon arvioit, että sinulla kuluu vuodessa rahaa muihin terveydenhuollon palveluihin, jotka eivät kuulu sosiaali- ja terveydenhuollon maksukaton piiriin?

Järjestön mukaan

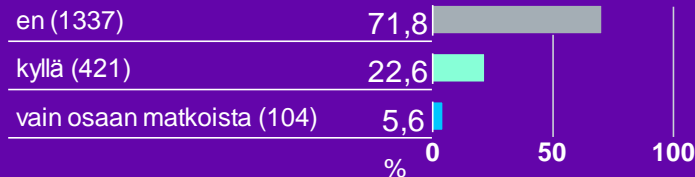
	Reuma liitto	Psoriasisliitto	Crohn ja Colitis	Allergia-, Iho- ja Astma liitto
0-200 €	33,4% (282)	45,8% (151)	57,0% (106)	42,3% (189)
201-400 €	31,3% (264)	30,6% (101)	25,3% (47)	28,0% (125)
401-600 €	17,3% (146)	12,4% (41)	9,7% (18)	13,0% (58)
601-800 €	9,1% (77)	5,8% (19)	3,2% (6)	7,2% (32)
801-1000 €	3,1% (26)	2,7% (9)	2,2% (4)	4,3% (19)
yli 1000 €	6,0% (51)	3,0% (10)	3,2% (6)	5,4% (24)
Yhteensä	100,1% (845)	100,3% (331)	100,0% (186)	100,0% (447)

Matkakustannukset

Oletko tietoinen Kelan myöntämistä sairaanhoitoon ja kuntoutukseen liittyvien matkojen korvauksista sekä matkakatosta?

Oletko hakenut Kelalta matkakorvauksia sairaudesta tai kuntoutuksista aiheutuviin matkakuluihin?

Tässä mukana kaikki vastaukset. Niistä, jotka ovat olleet tietoisia matkoihin liittyvistä korvauksista, 26,6 % on hakenut korvauksia matkoihin ja 6,9 % osaan matkoista.

Matkakustannukset

Oletko tietoinen Kelan myöntämistä sairaanhoitoon ja kuntoutukseen liittyvien matkojen korvauksista sekä matkakatosta?

Järjestön mukaan

	Reuma liitto	Psoriasisliitto	Crohn ja Colitis	Allergia-, Iho- ja Astma liitto
kyllä	74,4% (658)	61,7% (203)	56,4% (106)	65,8% (295)
en	25,6% (226)	38,6% (127)	43,6% (82)	34,4% (154)
Yhteensä	100,0% (884)	100,0% (329)	100,0% (188)	100,0% (448)

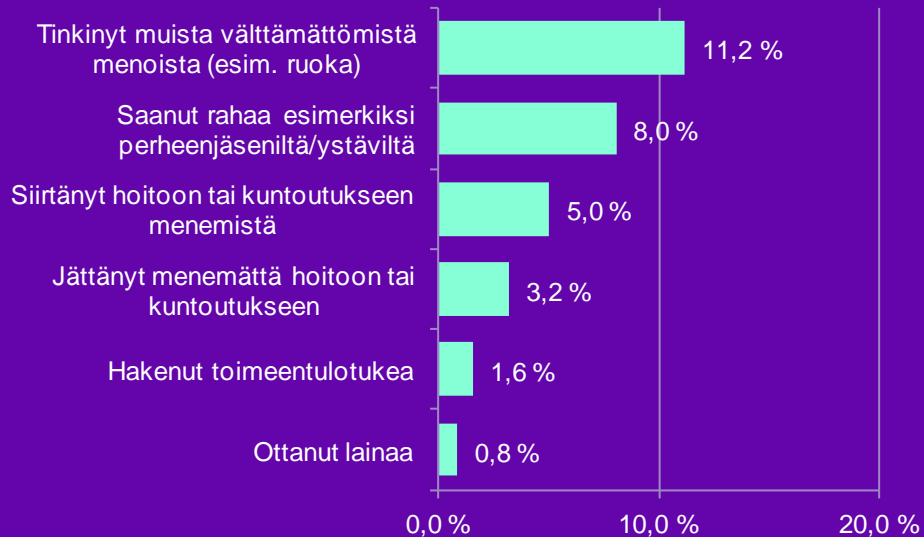
Oletko hakenut Kelalta matkakorvauksia sairaudesta tai kuntoutuksista aiheutuviin matkakuluihin?

Järjestön mukaan

	Reuma liitto	Psoriasisliitto	Crohn ja Colitis	Allergia-, Iho- ja Astma liitto
kyllä	29,4% (262)	18,4% (61)	10,1% (19)	17,4% (78)
vain osaan matkoista	5,9% (53)	6,3% (21)	4,8% (9)	4,9% (22)
en	64,8% (578)	75,3% (250)	85,1% (160)	77,7% (349)
Yhteensä	100,1% (893)	100,0% (332)	100,0% (188)	100,0% (449)

Matkakustannukset

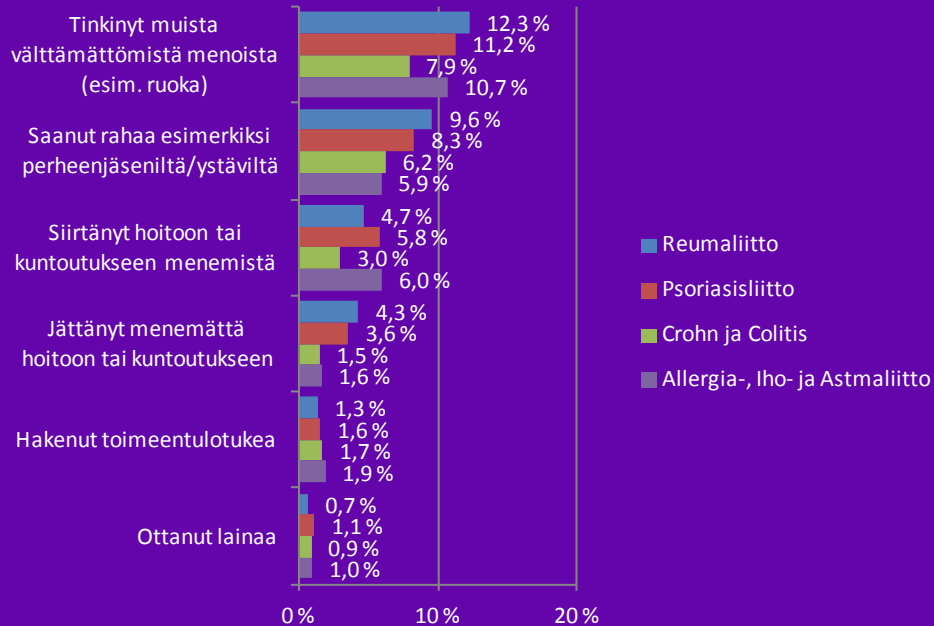
Oletko viimeisen vuoden aikana sairaanhoidon tai kuntoutusten matkakustannusten vuoksi...

Matkakustannukset

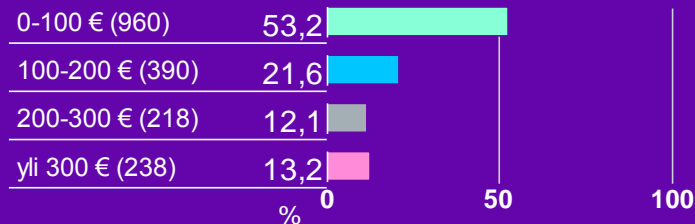
Oletko viimeisen vuoden aikana sairaanhoidon tai kuntoutusten matkakustannusten vuoksi...

Järjestön mukaan

Rahan käyttö matkoihin terveydenhuoltoon tai kuntoutukseen

Kuinka paljon käytät rahaa vuodessa matkoihin terveydenhuoltoon tai kuntoutukseen?

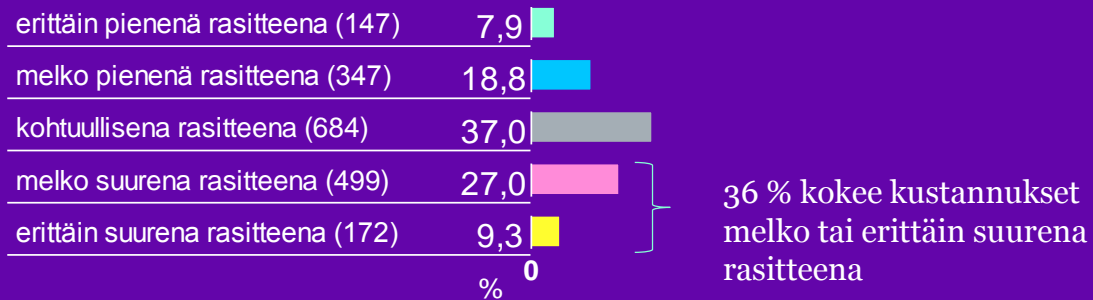

Järjestön mukaan

	Reuma liitto	Psoriasisliitto	Crohn ja Colitis	Allergia-, Iho- ja Astmaliitto
0-100 €	41,4% (350)	60,4% (198)	69,1% (130)	63,9% (283)
100-200 €	22,9% (194)	20,7% (68)	20,2% (38)	20,3% (90)
200-300 €	16,4% (139)	7,3% (24)	6,9% (13)	9,5% (42)
yli 300 €	19,3% (163)	11,9% (39)	4,3% (8)	6,3% (28)
Yhteensä	100,1% (847)	100,3% (329)	100,0% (188)	100,0% (443)

Kokonaiskustannukset

Suhteessa kokonaistaloudelliseen tilanteeseesi, kuinka suurena taloudellisena rasitteena koet pitkäaikaissairaudesta koituvat kustannukset?

Kokonaiskustannukset

Suhteessa kokonaistaloudelliseen tilanteeseesi, kuinka suurena taloudellisenä rasitteena koet pitkäaikaissairaudesta koituvat kustannukset?

Järjestön mukaan	Reuma liitto	Psoriasisliitto	Crohn ja Colitis	Allergia-, Iho- ja Astma liitto
erittäin pienenä rasitteena	5,0% (44)	11,4% (38)	7,4% (14)	11,4% (51)
melko pienenä rasitteena	14,5% (128)	21,9% (73)	24,5% (46)	22,6% (101)
kohtuullisena rasitteena	40,1% (354)	34,5% (115)	38,3% (72)	32,3% (144)
melko suurena rasitteena	30,3% (267)	23,7% (79)	21,8% (41)	25,1% (112)
erittäin suurena rasitteena	10,2% (90)	8,4% (28)	8,5% (16)	8,5% (38)
Yhteensä	100,0% (882)	100,0% (333)	100,0% (188)	100,0% (446)

Kokonaiskustannukset

Suhteessa kokonaistaloudelliseen tilanteeseesi, kuinka suurena taloudellisena rasiitteena koet pitkäaikaissairaudesta koituvat kustannukset?

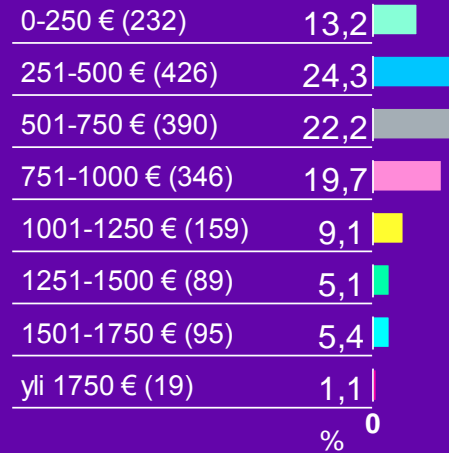
Bruttotulojen mukaan

	alle 15 000 €	15 001 - 25 000 €	25 001 - 35 000 €	35 001 - 45 000 €	45 001 - 60 000 €	yli 60 000 €
e r i t t ä i n p i e n e n ä r a s i t t e e n a	3,2% (13)	5,1% (28)	7,9% (31)	15,7% (34)	17,3% (18)	26,4% (19)
m e l k o p i e n e n ä r a s i t t e e n a	8,7% (35)	15,6% (86)	21,3% (84)	29,5% (64)	29,8% (31)	37,5% (27)
k o h t u u l l i s e n a r a s i t t e e n a	33,9% (137)	37,7% (208)	40,6% (160)	36,9% (80)	35,6% (37)	29,2% (21)
m e l k o s u u r e n a r a s i t t e e n a	36,9% (149)	31,9% (176)	23,9% (94)	15,7% (34)	14,4% (15)	6,9% (5)
e r i t t ä i n s u u r e n a r a s i t t e e n a	17,3% (70)	9,8% (54)	6,3% (25)	3,2% (7)	3,8% (4)	0,0% (0)
Y h t e e n s ä	100,0% (404)	100,2% (552)	100,0% (394)	100,5% (218)	101,0% (105)	100,0% (72)

Rasite on selkeästi suurin pienituloisille, mutta myös keskituloisissa on suhteellisen paljon niitä, jotka kokevat kustannukset rasiitteena taloudelleen.

Kokonaiskustannukset

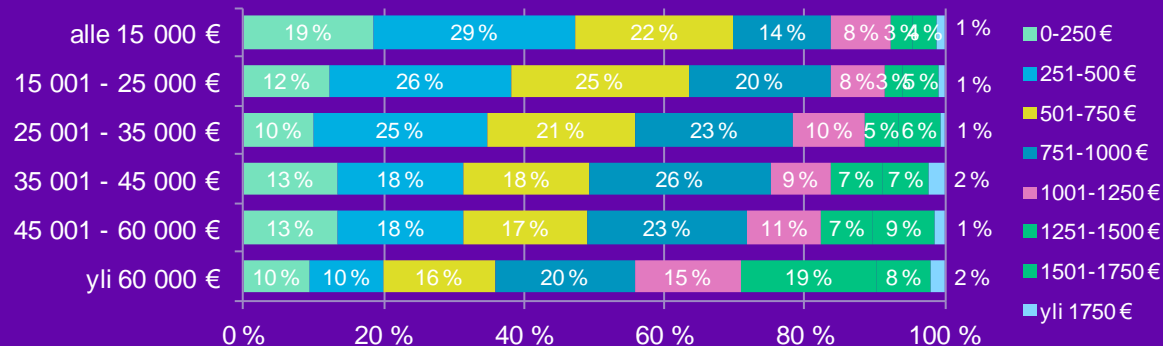
Mikä olisi mielestäsi kohtuullinen yhteenlaskettu vuosiomavastuu?

Kokonaiskustannukset

Mikä olisi mielestäsi kohtuullinen yhteenlaskettu vuosiomavastuu

Bruttotulojen mukaan

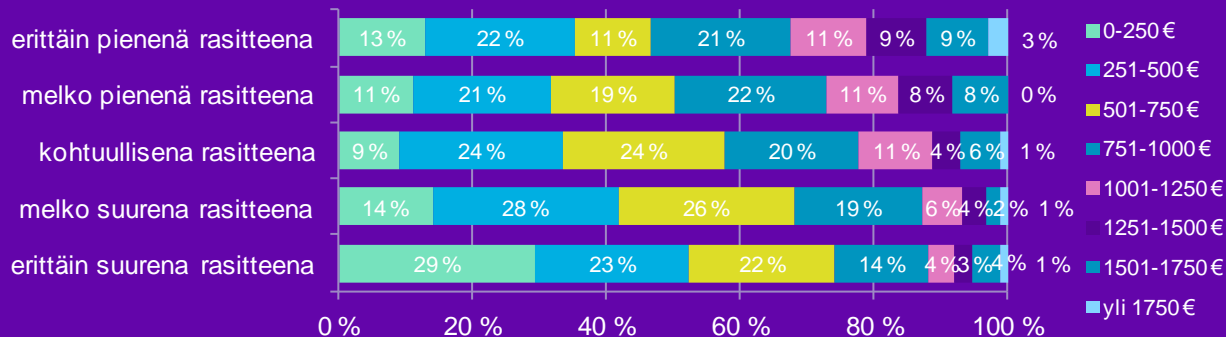

Kohtuulliseksi koettu vuosiomavastuu on selkeästi yhteydessä vastaajan tulotason.

Kokonaiskustannukset

Mikä olisi mielestäsi kohtuullinen yhteenlaskettu vuosiomavastuu

Kuinka suurena taloudellisena rasitteena kokee pitkäaikaissairaudesta koituvat kustannukset

Toivottu vuosiomavastuu pienenee kustannusten taloudellisen rasittavuuden kasvaessa. Siitä huolimatta kustannuksia itselleen suurena rasitteena pitävistä melko suuri osa ehdottaa suurta vuosiomavastuuta.

Kokonaiskustannukset

Mikä olisi mielestäsi kohtuullinen yhteenlaskettu vuosiomavastuu

Järjestön mukaan

	Reuma liitto	Psoriasisliitto	Crohn ja Colitis	Allergia-, Iho- ja Astma liitto
0-250 €	11,1% (92)	16,0% (51)	13,4% (24)	15,1% (65)
251-500 €	22,9% (189)	25,7% (82)	25,1% (45)	25,5% (110)
501-750 €	23,2% (192)	23,5% (75)	21,2% (38)	19,7% (85)
751-1000 €	22,3% (184)	16,3% (52)	16,8% (30)	18,8% (81)
1001-1250 €	8,0% (66)	7,5% (24)	11,2% (20)	11,4% (49)
1251-1500 €	4,4% (36)	5,0% (16)	7,8% (14)	5,3% (23)
1501-1750 €	7,0% (58)	5,0% (16)	3,4% (6)	3,5% (15)
yli 1750 €	1,2% (10)	0,9% (3)	1,1% (2)	0,9% (4)
Yhteensä	100,0% (826)	100,3% (320)	100,6% (180)	100,0% (431)

Avoin palaute

Vastauksia kysymykseen saatiin yhteensä 552 kpl. Kaikki vastaukset ovat luettavissa InnolinkWeb® -järjestelmässä

- Esille nousseita muita sairastamisen kustannuksiin liittyviä tekijöitä mm.
  - Silmälasit
  - Liikkumiskustannukset (yksityisautoilu, Kelataksin tilaaminen, erikoisvarusteltu auto)
  - Hieroja ja lymfahoidot
  - Erikoislääkärit (yksityiset)
  - Siivousapu ja muut sairauden takia ostettavat palvelut
  - Hygieniatuotteet, kosmetiikkatuotteet ja hygieniasta huolehtiminen, esim. pesuvoiteet, vaipat
  - Ravitsemuksen erityistarpeet
  - Lääkärinlausunnot
  - Valohoidot ja suolahuoneet
  - Asumiseen liittyvät erikoisvaatimukset
  - Vaatetukseen liittyvät erikoisvaatimukset
  - Palkattomat vapaat lääkärikäyntien yms. takia
  - Puuttuvasta/rajoitetusta työkyvystä aiheutuvat kustannukset
  - Kuntosali
  - Laitteet ja apuvälineet (esim. ilmankostutin)

”Fibromyalgiaa sairastavana minun on säännöllisesti (4 krt/kk) käytävä hierojalla, ja lymfahoidossa, muuten en pääsisi liikkeelle. Joudun myös käymään yksityispuolella lääkärissä, koska fibroa ei pidetä hankalana oireyhtymänä, joten en pääse kunnalliseen erikoissairaanhoidon piiriin. Ainoastaan yksityispuolelta olen saanut apua ja tukea, mutta se on kallista. --. Jos en saisi apua taloudellisesti perheenjäseneltä, en voisi millään hoitaa itseäni ja sairauttani, niin että kykenen jollain tavalla edes kohtuullisesti elämään siedettävää elämää. Kaikkinensa sairaanhoitoon menee vuodessa n. 4000e (mukaan laskettuna auton menot, koska julkisia en kykene käyttämään)”

Avoin palaute

Vastauksia kysymykseen saatiin yhteensä 552 kpl. Kaikki vastaukset ovat luettavissa InnolinkWeb® -järjestelmässä

- Kertomuksissa pitkäaikaissairastamisesta ja sen kustannuksista korostuu mm. seuraavia teemoja
  - Monisairastuvuus lisää arjen haasteita ja kustannuksia.
  - Jos useammalla perheenjäsenellä on vaikeita pitkäaikaissairauksia, tämä vaikeuttaa kustannuksista selviämistä.
  - Sairastaminen vaikuttaa poikkileikkaavasti arkeen, esim. vaatteisiin, asumiseen, ruokavalioon ja vapaa-ajan viettoon.
  - Sairastamisen rahallisten kustannusten lisäksi esimerkiksi sosiaalisen elämän kaventuminen aiheuttaa ”kustannuksia”.
  - Julkisen sektorin terveydenhuoltoon ei aina luoteta – esim. alan parhaat specialistit saattavat työskennellä yksityisellä puolella, jolloin näistä käynneistä aiheutuu huomattavia lisäkustannuksia.
  - Nykyisen järjestelmän koettiin olevan haastava erityisesti pienituloisten näkökulmasta ja monet toivoivatkin, että tulot otettaisiin huomioon omavastuuosuuden määrittämisessä.

”Minulla on ruoka-allergioita, jotka rajoittavat esim. ravintolassa ruokailua huomattavasti. Liikkuvan työni takia tämä on ongelma. -- Minulla kuluu anafylaksioiden takia esim. pyykinpesuaineita normaalia enemmän. Olemme joutuneet myös ostamaan uudet petauspätsät, kun entiset joutuivat yöllisen anafylaksian takia kaatopaikalle. --. Sairaskohtauksieni vuoksi joudumme välillä järjestämään työasiat uusiksi ja sen sijaan, että itse tekisin jonkun työn, me maksamme ulkopuoliselle sen tekemisestä. --. Elämä on... :)”

”Jos perheessä on esim. 2 tai useampia, kaikki nämä kustannukset vaikuttavat siihen pystytäänkö hankkimaan kaikki tarvittava lääkitys ja kuntoutus. Ennaltaehkäisy sairauden pahenemiseen lisääntyy. Stressi myös tulee esiin, kun laskee mihin rahat riittää. Kohta eläkkeellä itekin.”

Avoin palaute

Vastauksia kysymykseen saatiin yhteensä 552 kpl. Kaikki vastaukset ovat luettavissa InnolinkWeb® -järjestelmässä

- Muita huomioita ja kommentteja mm.

”Reumasairaalan lopettaminen oli karhunpalvelus reumapotilaille. ?? alan lääkärielle hoidossani ratkaisevana ja kiinnostus romahti. Hyviä lääkäreitä ei etsiydy alalle, mikä näkyy myös Hus reumapoliklinikan tasossa. Hammashoito on olennainen reumapotilaiden taudin hyvässä hoidossa. Yhteiskunta ei turvaa tehokasta hammashoitoa reumapotilaille, mikä huonontaa reuman tehokasta hoitoa.”

”Suomessa on hyvä sosiaalihuolto moneen maahan verrattuna, että monien sairauksien runtelema pystyy elämään kohtuullisesti ilman puutetta.”

”Lyhyttä esitettä saatavissa olevista korvattavista avustuksista.” (Reumaliitto)

”Ennaltaehkäisy on avainsana. Työttömät ja opiskelijat voitaisiin huomioida paremmin ja ajoissa, että heille omavastuu olisi matalampi. Erityisesti syrjäytymisvaarassa olevat ihmiset, koska jos toimintakyky pääsee pahasti laskemaan, siitä koituu enemmän kustannuksia kuin että tuettaisiin hyvinvointia AJOISSA.”

”Rahaa tärkeämpi on sairaudesta tiedottaminen ja vertaistuki. Henkinen puoli.”

”Hyvä kysely. Kiitos.”

Johtopäätökset

- Runsas kolmannes (36 %) vastaajista kokee pitkäaikaissairaudesta koituvat kustannukset melko tai erittäin suurena rasitteena kokonaistaloudelliselle tilanteellensa. Asia ei koske vain kaikkein pienituloisimpia, vaan myös suhteellisen suuri osa keskituloisista kokee sairaudesta aiheutuneet kulut rasitteena.
- Suurimman taloudellisen rasitteen aiheuttavat lääkekustannukset. Niiden vuoksi on jouduttu yleisimmin pyytämään toista, halvempaa lääkettä tai siirtämään lääkkeen hankkimista, mutta myös tinkimään muista välttämättömistä menoista kuten ruoka. Joka kymmenes vastaaja ilmoittaa jättäneensä lääkärin suositteleman lääkkeen hankkimatta sen hinnan vuoksi.
- Lähes kolmannes (31 %) vastaajista käyttää lääkärin määräämiin korvattaviin lääkkeisiin yli 600 €/v. ja yli 400 €/vuosi käyttäviä on 61 %.
- Vuosittaisen lääkeomavastuun jaksottaminen saa kannatusta valtaosalta vastaajista (80 %). Parhaimpana vaihtoehtona pidetään neljässä osassa maksamista.
- Neljännes vastaajista ilmoittaa olevansa tyytymätön nykyiseen lääkekorvausjärjestelmään. Tyytymättömyyttä on erityisesti pienituloisten keskuudessa. 44 % ilmoittaa olevansa tyytyväinen ja kolmanneksen näkemys on neutraali.
- Vastaajista vajaan viidennes (18 %) ilmoittaa joutuneensa tinkimään muista välttämättömistä menoista terveydenhuollon asiakasmaksujen vuoksi. Matkakustannusten kohdalla vastaava osuus on 11 %.

Kiitos mielenkiinnostanne!

